

Рекомендації щодо забезпечення протипожежного стану сільськогосподарських угідь під час досягання та збирання врожаю в умовах воєнного стану

1. Проведення оцінки пожежних ризиків полів

До початку жнив кожному агропідприємству рекомендовано провести обстеження земельних ділянок та визначити:

поля, що знаходяться на відстані до 5 км від об'єктів критичної інфраструктури, військових об'єктів або маршрутів прольоту повітряних цілей; території, на яких фіксувалися випадки падіння уламків ракет, БПЛА або боєприпасів;

ділянки, де можливе мінне забруднення або наявність нерозірваних боєприпасів;

місця з обмеженим доступом пожежно-рятувальної техніки.

За результатами оцінки доцільно розробити карту пожежних ризиків господарства.

2. Створення додаткових протипожежних розривів

З урахуванням практики масових загорянь зернових культур від уламків БПЛА та ракет рекомендується:

за можливості розбивати великі масиви зернових культур на окремі ділянки площею не більше 25 га;

між ділянками влаштовувати прокоси шириною не менше ніж 8–12 м з подальшим обробітком ґрунту;

по периметру полів створювати мінералізовані смуги шириною не менше ніж 4 м;

додатково відокремлювати поля від лісосмуг, автомобільних доріг та залізничних колій.

Практика 2022–2025 років показала, що саме відсутність розривів призводила до переходу вогню на сотні гектарів посівів.

3. Організація системи раннього виявлення пожеж

Рекомендується:

обладнати спостережні пости на височинах або зернотоках;

використовувати камери відеоспостереження (рекомендовано тепловізійні) з оглядом полів;

застосовувати квадрокоптери (рекомендовано тепловізійні) (за можливості їх використання) для патрулювання території після повітряних тривог та ракетних атак;

дотримуватися порядку дій у разі виявлення пожеж, у тому числі спричинених падінням безпілотних літальних апаратів, ракет, їх уламків, а також на потенційно небезпечних і замінованих територіях.

Особливу увагу слід приділяти періоду 2–3 години після падіння уламків, коли можливе приховане тління сухої рослинності.

4. Формування мобільних груп пожежогасіння

На період жнив на кожному підприємстві доцільно створити мобільні групи реагування у складі:

- трактора з плугом;
- трактора або автомобіля з ємністю води не менше ніж 5–10 м³;
- мотопомпи;
- комплекту ранцевих вогнегасників;
- засобів зв'язку.

Час прибуття такої групи до будь-якої точки поля рекомендовано не перевищувати 10–15 хвилин.

5. Посилення вимог до сільськогосподарської техніки

Перед початком жнив необхідно провести перевірку:

- справності іскрогасників;
- паливної системи;
- електропроводки;
- аккумуляторних батарей;
- наявності вогнегасників.

Кожен комбайн повинен бути забезпечений не менше ніж двома порошковими вогнегасниками місткістю від 9 кг та штиковими лопатами.

6. Створення резерву вододжерел

Підприємствам рекомендується:

- визначити всі наявні природні та штучні водойми;
- забезпечити під'їзди для пожежної техніки;
- встановити покажчики напрямку руху до водойм;
- створити тимчасові накопичувачі води біля великих масивів зернових культур.

Для полів доцільно передбачати декілька незалежних джерел водопостачання.

7. Порядок дій у разі виявлення пожеж, у тому числі спричинених падінням безпілотних літальних апаратів, ракет, їх уламків, а також на потенційно небезпечних і замінованих територіях

У разі виявлення місць падіння безпілотних літальних апаратів, ракет, їх уламків або виникнення пожеж на територіях, які не пройшли обстеження на наявність вибухонебезпечних предметів, необхідно:

Продовження додатка

негайно повідомити підрозділи ДСНС, Національної поліції та інші уповноважені служби;

- припинити виконання робіт у небезпечній зоні;

за умови відсутності загрози життю та здоров'ю людей на безпечній відстані від місця падіння уламків вжити заходів щодо обмеження розповсюдження пожежі та недопущення перекидання вогню на суміжні території;

не допускати працівників та сторонніх осіб до уламків, місць їх падіння або осередків пожежі;

здійснювати візуальне спостереження за прилеглою територією з безпечної відстані для своєчасного виявлення осередків горіння;

під час повідомлення про пожежу або іншу подію інформувати оперативні служби про можливу наявність вибухонебезпечних предметів чи мінну небезпеку;

не допускати самостійного переміщення уламків, боєприпасів та інших підозрілих предметів.

Збереження життя і здоров'я працівників повинно мати безумовний пріоритет над збереженням урожаю, техніки та матеріальних цінностей. Пожежогасіння на потенційно замінованих територіях має здійснюватися виключно після оцінки ризиків та в порядку, визначеному уповноваженими службами.

8. Організація взаємодії з ДСНС

До початку жнив рекомендується:

налагодити комунікацію з офіцерами-рятувальниками громад та найближчими пожежно-рятувальними підрозділами;

надати карти полів та під'їзних шляхів;

визначити координати вододжерел;

відпрацювати порядок залучення місцевих пожежних команд;

за необхідності провести спільні тренування щодо ліквідації пожеж на зернових масивах.

Додатково в умовах воєнного стану

Доцільно рекомендувати обласним військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування створення районних резервів техніки для локалізації пожеж на полях (трактори з плугами, водовози, бульдозери), а також упровадження системи оперативного обміну інформацією між агровиробниками та підрозділами ДСНС щодо випадків падіння БпЛА, ракет та виникнення загорянь сільськогосподарських угідь. Це дозволить значно скоротити час реагування та мінімізувати втрати врожаю.